

Sygn. akt IV U 1228/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 listopada 2015r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Jacek Witkowski
Protokolant	st. sekr. sądowy Marzena Mazurek

po rozpoznaniu w dniu 27 listopada 2015 r. w Siedlcach na rozprawie

odwołania T. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N.

z dnia 16 lipca 2014 r. Nr (...)

w sprawie T. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N.

o prawo do emerytury

I. zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje T. S. prawo do emerytury od dnia (...)r.,

II. nie stwierdza odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji w sprawie.

Sygn. akt IV U 1228/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 16.08.2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych w N. odmówił wnioskodawcy T. S. prawa do emerytury na podstawie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudniony w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. nr 8) i przepisów ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1440) albowiem wnioskodawca nie wykazał 25 lat okresu składkowego i nieskładkowego na dzień 1.01.1999 r. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy stwierdził, że nie uwzględnił okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców, ponieważ praca ta nie miała charakteru stałego i w pełnym wymiarze, a także okresu od 1.01.1970 r. do 30.07.1973 r. w Kółku Rolniczym w G., gdyż zeznania świadków są niewiarygodne. Pozwany ZUS nie zaliczył również jako okresu ubezpieczeniowego okresu od 1.09.1973 r. do 20.06.1974 r., ponieważ okres ten nie został udokumentowany w postaci umowy o pracę zawartą pomiędzy Przedsiębiorstwem Budownictwa (...) a ubezpieczonym.

Od decyzji tej odwołanie złożył T. S., który wnosił o jej zmianę i przyznanie prawa do emerytury na podstawie ustawy o FUS. W uzasadnieniu swojego odwołania ubezpieczony twierdził, iż pozwany organ rentowy powinien uwzględnić jego

roszczenie o zaliczenie okresów ubezpieczeniowych dotyczących jego okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od ukończenia 16-go roku życia twierdząc, że wymiar jego pracy wynosił co najmniej 4 godziny dziennie, zaś w okresach wakacyjnych nawet 8 godzin i więcej. W dalszej części uzasadnienia odwołania ubezpieczony twierdził, że pracował w Kółku Rolniczym w G. od 1.01.1970 r. do 30.07.1973 r. jednakże nie zachował z tego okresu żadnego dokumentu, a poszukiwania dokumentacji pracowniczej po zlikwidowanym Kółku Rolniczym w G. było bezskuteczne. W końcowej części uzasadnienia odwołania T. S. twierdził, że w okresie od 1.09.1973 r. do 20.06.1974 r. uczęszczał do (...) Szkoły Budowlanej w S. dla pracujących i jednocześnie pracował w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w tym samym mieście. Zaliczenie powyższych okresów pozwoli na wykazanie ponad 25-letniego stażu ubezpieczeniowego na dzień 1.01.1999 r.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wnosił o jego oddalenie. W uzasadnieniu swojego stanowiska procesowego wskazał, iż ubezpieczony legitymuje się stażem emerytalnym, po uwzględnieniu okresu pracy za granicą, tj. w Republice Czeskiej w wymiarze 21 lat, 10 miesięcy i 8 dni. Jednocześnie wykazał okres zatrudnienia w warunkach szczególnych w wymiarze 17 lat i 6 miesięcy. Pozwany ZUS twierdził, iż nie można zaliczyć okresów pracy w rolnictwie ubezpieczonego we wskazanych przez niego okresach od 31.07.1970 do 1.01.1971 r., od 26.06.1974 r. do 10.10.1974 r., od 16.06.1975 r. do 29.12.1975 r., od 13.10.1977 r. do 2.02.1978 r., od 1.04.1978 r. do 28.08.1978 r., 14.10.1978 r. do 30.05.1979 r. i od 9.02.1980 r. do 1.12.1980 r., ponieważ wymienione okresy należy traktować jako okresy pracy dorywczej. Nie mają bowiem elementu stałości. Ponadto powołał się na zeznania świadków J. M. i I. G. (1), którzy złożyli zeznania w Urzędzie Gminy w M. w 1990 r., że ubezpieczony pracował w gospodarstwie rolnym rodziców w okresie od 1.09.1973 r. do 21.06.1979 r. (k. 13 i 14 akt ZUS). W tym okresie tj. od 1.09.1973 r. ubezpieczony rozpoczął naukę w Szkole Zawodowej w S., a później uczył się w B. w (...) Szkole Budowlanej, którą to szkołę ukończył 13.06.1975 r., zatem ubezpieczony nie mógł pracować w gospodarstwie rolnym rodziców. Odnośnie zaś zatrudnienia jako traktorzysty w Kółku Rolniczym w G., to zdaniem organu rentowego ubezpieczony nie mógł tej pracy wykonywać, ponieważ nie spełniał warunków, aby w wieku 16 lat nie mógł on być zawodowym kierowcą ciągnika. Ponadto, pozwany ZUS argumentował, iż Kółko Rolnicze przed 11.10.1982 r. było traktowane jak stowarzyszenie, które było zrzeszeniem o celach niezarobkowych. Ubezpieczony nie udowodnił pracowniczego charakteru zatrudnienia i dlatego też brak jest podstaw, by okres od 1.01.1970 r. do 31.08.1973 r. zakwalifikować do pracowniczego okresu zatrudnienia. W końcowej części swojego stanowiska procesowego organ rentowy wnosił, aby po zakończeniu postępowania dowodowego, w przypadku uznania, za uzasadnione roszczenia ubezpieczonego, Sąd nie stwierdził odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji w sprawie.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Ubezpieczony T. S., urodzony (...), złożył w dniu 29.07.2013 r. wniosek do pozwanego Oddziału ZUS o przyznanie mu prawa do emerytury. Organ rentowy na podstawie przedłożonych dokumentów, w tym okresu zatrudnienia w byłej Czechosłowacji przyjął za udowodnione na dzień 1.01.1999 r. okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze 21 lat, 8 miesięcy i 8 dni, w tym 17 lat, 6 miesięcy okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach. W związku z tym, iż ubezpieczony nie wykazał wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego w wymiarze co najmniej 25 lat na dzień 1.01.1999 r., pozwany Oddział ZUS odmówił wnioskodawcy przyznania prawa do emerytury w wieku obniżonym. Zaskarżoną decyzją z dnia 16.07.2014 r. pozwany odmówił przyznania T. S. prawa do emerytury w wieku obniżonym na podstawie art. 184 ust. 1 i 2 ustawy emerytalno-rentowej (k. 84 a. e.).

W toku postępowania odwoławczego ubezpieczony T. S. ograniczył swoje roszczenie z dochodzenia ustalenia jako okresu ubezpieczeniowego okresu wykonywania pracy w trakcie pobierania nauki szkolnej w celu przygotowania zawodowego w szkołach w S. i w B. (oświadczenie k. 45v a. s.). T. S. wnosił o zaliczenie do stażu ubezpieczeniowego zarówno okresu pracy w Kółku Rolniczym w G. po ukończeniu 16go roku życia jak i pracy w gospodarstwie rolnym rodziców.

Sąd ustalił, iż T. S. po ukończeniu szkoły podstawowej zamieszkiwał z rodzicami we wsi G. gm. Mordy. Rodzice jego mieli gospodarstwo rolne o powierzchni 5,6 ha. Było to gospodarstwo ogólnotowarowe. Ponadto rodzice ubezpieczonego hodowali 3 krowy, około 20 sztuk trzody chlewnej i drób w dużej ilości. Uprawiano tam żyto, owies,

ziemniaki i len (zeznania świadków M. P., J. K. i H. K. k. 34-34v a. s.). T. S. po ukończeniu szkoły podstawowej nie kontynuował bezpośrednio nauki w żadnej szkole i do dnia 21.06.1973 r. przebywał na terenie G., mieszkając wraz z rodzicami. W okresie tym ubezpieczony pomagał rodzicom w prowadzeniu gospodarstwa rolnego, zwłaszcza, że jego ojciec był murarzem i mniej czasu poświęcał na pracę w gospodarstwie rolnym. Do jego obowiązków należało wykonywanie prac wszelkiego rodzaju powiązanych z prowadzeniem gospodarstwa rolnego. Nie było ono wyposażone w maszyny ani sprzęt rolniczy. W wykonywaniu tych prac pomagała mu starsza siostra oraz matka (zeznania ubezpieczonego k. 34 a. s.). Prace te zajmowały mu co najmniej 4 godziny dziennie. Ponadto T. S. wykonywał pracę na rzecz Kółka Rolniczego w G., które posiadało do dyspozycji dwa ciągniki. W początkowym okresie, tj. od stycznia 1970 r. ubezpieczony nie posiadał prawa jazdy na ciągnik, jednakże posiadał faktyczne umiejętności kierowania ciągnikiem i uczestniczył w pracach związanych z omłotami, które również było na wyposażeniu Kółka Rolniczego i przy pomocy ciągnika była ona przemieszczana do gospodarstw rolników ze wsi G.. Tam była wykorzystywana w celu dokonywania omłotów. Ubezpieczony uzyskał prawo jazdy na ciągnik kategorii T w 1972 r. i od tej pory wykonywał również prace polowe u rolników. Za wykonywanie czynności na polach rolników ubezpieczony miał płacone wynagrodzenie, stosownie do ilości przepracowanych godzin (zeznania powołanych wyżej świadków). T. S. nie dysponuje żadnym dokumentem potwierdzającym zawarcie umowy o pracę z Kółkiem Rolniczym. Wykonywał on te prace na rzecz Kółka Rolniczego, a później (...) w G., a także pomagał w gospodarstwie rolników do 31.08.1973 r. Dopiero po tej dacie wyjechał z rodzinnej wsi i podjął naukę w (...) Szkole Zawodowej w S., a następnie po rezygnacji podjął dalszą naukę w B..

Zdaniem Sądu Okręgowego, zebrany w sprawie materiał dowodowy daje podstawę do uznania, iż brak jest podstaw do zaliczenia jako okresu ubezpieczeniowego, okresu pracy na rzecz Kółka Rolniczego w G. przez ubezpieczonego w okresie od 1.01.1970 r. do 31.08.1973 r., ponieważ okres ten nie został udokumentowany jako okres podlegania pracowniczemu ubezpieczeniu społecznemu. Sąd nie dał wiary zeznaniom ubezpieczonego w tej części, w której twierdził, że zawarta z nim była umowa o pracę. Sąd w tym zakresie podzielił argumentację pozwanego organu rentowego, iż w wymienionym okresie kółka rolnicze były stowarzyszeniami, których celem nie było prowadzenie działalności zarobkowej, lecz zaspokajanie potrzeb rolników będących członkami stowarzyszenia. Ten stan nie wykluczał jednak, iż prace polowe były wykonywane odpłatnie na rzecz rolników i ubezpieczony mógł osiągać z tytułu wykonywania tego rodzaju prac, wynagrodzenie. W ramach stowarzyszenia istniało stanowiska skarbnika i to świadczy również, że prowadzone były rozliczenia finansowe z rolnikami, którzy korzystali z usług kółka rolniczego.

W ocenie Sądu, poczynione ustalenia dają jednakże podstawę do przyjęcia, iż ubezpieczony od daty ukończenia 16-go roku życia tj. od 30.07.1969 r. pracował w gospodarstwie rolnym swoich rodziców w wymiarze co najmniej 4 godzin dziennie. Zeznania świadków, którzy byli sąsiadami rodziny S. wskazują, że widywali oni często ubezpieczonego przy wykonywaniu prac polowych w gospodarstwie rolnym rodziców, a także widywali go przy pracach świadczonych w ramach kółka rolniczego. Zeznania świadków, na które powołuje się pozwany organ rentowy, tj. J. M. i I. G. (2) złożone w 1990 r. w Urzędzie Gminy są niewiarygodne, ponieważ wskazują okres, kiedy ubezpieczony pracował poza rolnictwem, co jest bezsporne w świetle świadectw pracy ubezpieczonego. Zatem Sąd przyjął, iż zeznania świadków, które zostały złożone w toku postępowania rozpoznawczego są logiczne i spójne ze sobą.

W tej sytuacji Sąd uznając, iż ubezpieczony w okresie od ukończenia (...) roku życia do 31.08.1973 r. pracował w gospodarstwie rolnym rodziców w wymiarze co najmniej połowy dniówki roboczej, spełnił przesłankę wymienioną w art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy o FUS do zaliczenia tego okresu jako okresu ubezpieczeniowego na potrzeby stażu emerytalnego. Po dodaniu wymienionego okresu do stażu ubezpieczeniowego przyjętego przez pozwanego Oddział ZUS, tj. do 21 lat 8 miesięcy i 8 dni, łączny staż ubezpieczonego na dzień 1.01.1999 r. przekracza wymagany minimalny próg 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych.

Zatem Sąd przyjął, iż w dacie ukończenia (...) roku życia, tj. na dzień (...) 2013 r. ubezpieczony spełnił wszystkie przesłanki do uzyskania prawa do emerytury wymienione w art. 184 ust. 1 i 2 ustawy o FUS w zw. z par. 2 ust. 1, par. 3 i par. 4 ust. 1 pkt 1 i 3 powołanego wyżej rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze.

Jednocześnie Sąd uznał za zasadny wniosek organu rentowego zawarty w odpowiedzi na odwołanie, iż brak jest podstaw do stwierdzenia odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji w myśl art. 118 ust. 1 i 1a ustawy emerytalno-rentowej. Okoliczności związane z ustaleniem prawa ubezpieczonego do emerytury w wieku obniżonym nie były jednoznaczne i wymagały przeprowadzenia dowodów z zeznań świadków wskazanych przez ubezpieczonego.

Mając powyższe na względzie, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ par. 2 kpc orzekł jak w sentencji.